

Het gebruik van het woord 'als' in relatie tot al Qadar en al Qadaa

Shaykh Mohammed ibn Saalih al-'Othaymien

-rahiemaho Allaah-

Hoofdstuk 57 uit Kitaab at-Tawhied:
Wat er wordt gezegd over [het gebruik van het woord] 'als'

Shaykh ibn 'Othaymien zei in zijn commentaar op dit hoofdstuk:

En de auteur -rahimahoellah- maakte de tardjamah (titel van dit hoofdstuk) algemeen, en gaf geen specifiek oordeel toe want [het woord] 'als' wordt op verschillende manieren gebruikt:

De eerste manier:

Dat het wordt gebruikt als bezwaar tegen de Shar' (wetgeving), en dit is verboden.
Allah -de Meest Verhevene- zei:

﴿لَوْ أَطَاعُونَا مَا قُتِلُوا﴾

{En als zij ons gehoorzaamd hadden dan waren zij niet gedood}

[ale-Imraan(3): 168]

Tijdens de slag van Oehoed toen 'Abdoellah ibn Oebay tijdens de heenreis zich terugtrok met een derde van het leger, en zeventig man van het leger martelaren werden bekritiseerden de hypocrieten de wetgeving van de Profeet -sallallah alayhie wa sallam-, en zeiden: 'Als zij ons hadden gehoorzaamd en teruggekeerd waren zoals wij dat deden dan waren zij niet gedood, dus onze mening is beter dan de wetgeving van Mohammed.' Dit is dus verboden en kan in sommige gevallen zelfs leiden tot ongelooft.

De tweede:

Dat het wordt gebruikt als bezwaar tegen al-Qadar en dit is ook verboden.
Allah -de Meeste Verhevene- zei:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ كَفَرُوا وَقَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ إِذَا ضَرَبُوا فِي الْأَرْضِ
أَوْ كَانُوا غُزًى لَوْ كَانُوا عِنْدَنَا مَا مَاتُوا وَمَا قُتِلُوا﴾

**{Oh jullie die geloven wees niet zoals degenen die niet geloven (de hypocrieten) die zeggen
tegen hun broeders wanneer zij over de aarde reizen om te vechten:
'Als zij bij ons waren gebleven dan waren zij niet gedood en vermoord'.}**

[ale-Imraan(3): 156]

Dit wil zeggen: als zij achtergebleven waren zouden zij niet gedood zijn, zij gaan al-Qadar (de voorbeschikking) van Allah dus tegen.

De derde:

Dat het wordt gebruikt voor spijt en wroeging, en dit is ook verboden; omdat alles wat spijt bij jou veroorzaakt verboden is. Dit is omdat spijt verdriet en benauwdheid bij de ziel teweegbrengt maar Allah wil voor ons dat wij ons in een staat bevinden van openhartigheid en verruiming.

Hij -salla llahoe alayhie wa sallam- zei:

« إِحْرِضْ عَلَى مَا يَنْفَعُكَ، وَاسْتَعِزْ بِاللَّهِ، وَلَا تَعْجِزْ. وَإِنْ أَصَابَكَ شَيْءٌ فَلَا تَقُلْ: لَوْ أَنِّي فَعَلْتُ كَانَ كَذَا وَكَذَا، وَلَكِنْ قُلْ: قَدَّرَ اللَّهُ وَمَا شَاءَ فَعَلَ؛ فَإِنَّ لَوْ تَفْتَحُ عَمَلَ الشَّيْطَانِ. »

**“Wees gretig naar [het praktiseren van] wat jou van profijt is, vraag hulp van Allah en wees niet lui.
En als iets jou overkomt, zeg dan niet: ‘Als ik dit had gedaan dan was dit of dat niet gebeurd’,
[maar zeg: ‘Allah heeft het voorbestemd, en wat Hij wil doet Hij.’]
want voorwaar ‘als’ opent de deur voor het werk van de Shaytaan.”**
[Sahih Moslim-kitaab al-qadar]

Een voorbeeld hiervan: een man is gretig om iets te kopen denkende dat hier winst in zit maar uiteindelijk verlies maakt. Hij zegt dan: ‘Had ik dit maar nooit gekocht dan zou ik geen verlies hebben geleden.’ Dit is dan spijt en wroeging, en dit gebeurt vaak, en hierop is een verbod.

De vierde:

Hiermee wordt al-Qadar als bewijs gebruikt voor de ongehoorzaamheid [aan de Schepper].

Zoals de uitspraak van de Moeshrikien (veelgodenaanbidders):

﴿لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكْنَا﴾

{Als Allah het had gewild dan hadden wij nooit andere partners (naast Hem) aangenomen.}
[al-An'aam(6): 148]

en hun uitspraak:

﴿لَوْ شَاءَ الرَّحْمَنُ مَا عَبَدْنَاهُمْ﴾

{Als Ar-Rahmaan had gewild dan hadden wij hen nooit aanbeden.}
[az-Zokhrof(43): 20]

En dit is valsheid.

De vijfde:

Dat het gebruikt wordt voor het wensen (tamannie) en de regelgeving is in overeenstemming met hetgeen gewenst wordt, als het voor iets goeds is dan is het goed maar als het voor iets slechts is dan is het slecht.

In de hadith van de Profeet -salla Allahoeh alayhie wa sallam- over het verhaal van de vier mannen, één van hen zei: 'Had ik geld dan had ik gehandeld zoals die doet' deze wenste iets goeds. De tweede man zei: 'Had ik geld dan had ik dit of dat gedaan' deze wenste iets slechts. De Profeet -salla Allahoeh alayhie wa sallam- zei over de eerste:

« فَهُوَ بِنِيَّتِهِ فَأَجْرُهُمَا سَوَاءٌ. »

“Hij is in overeenstemming met zijn intentie, dus zijn beloning is hetzelfde.”

En over de tweede:

« فَهُوَ بِنِيَّتِهِ فَوَزْرُهُمَا سَوَاءٌ. »

“Hij is in overeenstemming met zijn intentie dus zijn last [van de zonde] is hetzelfde.”

[Sahih at-Tirmidhie #2325]

De zesde:

Dat het wordt gebruikt als pure kennisgeving en dit is toegestaan. Zoals: 'Als ik de les bijgewoond had dan had ik er profijt van gehad'.

Daarvan ook zijn -sallallahoe alayhie wa sallam- uitspraak [tegen de metgezellen tijdens de Hadj]:

« لَوْ اسْتَقْبَلْتُ مِنْ أَمْرِي مَا اسْتَدْبَرْتُ مَا سَقْتُ الْهَدْيَ، لَأَخْلَلْتُ مَعَكُمْ. »

“Als ik geweten had wat ik nu weet dan had ik het slachtdier niet meegenomen en in een staat van ihraam geëindigd met jullie.”

[Sahieh al-Bokhaarie-kitaab at-tamannie]

De Profeet -sallallahoe alayhie wa sallam- informeerde dus dat als hij geweten had dat deze zaak plaats zou vinden onder de Sahaaba (metgezellen) dan had hij het slachtdier niet meegebracht en zijn staat van Ihraam beëindigd, en dit is wat duidelijk is voor mij. Sommigen zeiden dat dit was vanuit het oogpunt 'het wensen', alsof hij gezegd zou hebben: 'Als ik maar van tevoren had geweten wat ik later wist zodat ik het slachtdier niet meegenomen had.'

Hoe dan ook, wat duidelijk is, is dat hij slechts informeerde [wat hij anders gedaan zou hebben als hij het vooraf had geweten] op basis van wat hij zag van de Sahaaba. De Profeet -sallallahoe alayhie wa sallam- wenst niet een zaak waarvan het tegengestelde voorbeschikt is door Allah.